

Statenmededeling aan Provinciale Staten

Onderwerp

Beleid ondergrond – beantwoording vraag 4 van de commissie ER

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3772851

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kennisnemen van

Beantwoording vraag 4 van de commissie ER inzake het beleid ondergrond

Aanleiding

Op 30 augustus 2013 sprak u in de commissie Ecologie en Ruimte over de visie op het benutten van de potenties in de ondergrond.

U heeft toen vragen gesteld. In de Memorie van Antwoord 49/13 D beantwoordden wij uw vragen en is op 20 september 2013 besproken in Provinciale Staten. De beantwoording van vraag 4 kon op dat moment niet gegeven worden, omdat wij nog niet de beschikking hadden over alle archiefstukken.

Bevoegdheid

Op grond van artikel 16 Mijnbouwwet worden Gedeputeerde staten van de provincie, waarop de aanvraag voor een vergunning betrekking, heeft in de gelegenheid gesteld binnen een door Onze Minister te stellen redelijke termijn advies uit te brengen over een ingediende aanvraag.

Kernboodschap

GS was op de hoogte van de gaswinning in Waalwijk, maar ten tijde van het verlenen van de opsporingsvergunning in 1984, in het kader van de Mijnwet, waren de “Verordening grondwaterbeschermingsgebieden Provincie Noord-Brabant” (1988) en de PMV (1993) echter nog niet van kracht. Wel bestond er een kaart, waarop alle van boorwerken te vrijwaren kwetsbare gebieden stonden aangegeven.

GS waren niet op de hoogte van het fraccen in de periode 1999-2001. Er zijn geen gegevens voorhanden, waaruit blijkt dat het fraccen bij de winning “Waalwijk” tot nu toe nadelige effecten heeft gehad op de kwaliteit van het grondwater.

Wel moet hierbij worden opgemerkt, dat het fraccen van een relatief doorlatend reservoir bestaande uit zandsteen, zoals bij de winning in Waalwijk niet zonder meer te vergelijken is met het fraccen van schalieformaties zoals de Posidonia laag bij Bostel. In Nederland

is wel ervaring met fraccen van zandsteenlagen, maar geen ervaring met het fraccen van schalielagen. Het is daarom op dit moment niet goed mogelijk om de effecten hiervan op de grondwaterkwaliteit vast te stellen.

Daar komt nog bij dat voor het winnen van schaliegas meer winningsputten nodig zijn, er sprake zal zijn van meer waterverbruik en al deze winningsputten altijd en vaker zullen worden gefract. Het cumulatieve risico is dus groter dan bij conventionele gaswinning. In de uiteindelijke standpuntbepaling over de winning van schaliegas zal het voorgaande worden meegenomen.

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3772851

Consequenties

British Petroleum Exploratie Maatschappij Nederland B.V. gevestigd te 's-Gravenhage en Chevron USA Inc. waren houders van de opsporingsvergunning Eindhoven, die op 7 oktober 1984 door het ministerie van EZ is verleend.

In dat kader is gedurende de eerste helft van 1987 een proefboring Waalwijk-1 uitgevoerd, die geleid heeft tot de ontdekking van een gasveld dat, op basis van de toen bekende gegevens, een winbare hoeveelheid aardgas bevatte.

Op grond van deze aantoning van aardgas werd besloten tot aanvraag van een concessie voor de winning van het aardgas.

British Petroleum Exploratie Maatschappij Nederland BV gevestigd te 's-Gravenhage heeft op 30 juli 1987 mede namens Chevron USA Inc. en Philips Petroleum Company Netherlands een verzoek ingediend bij het ministerie van EZ om concessie voor de ontginning van bitumen als bedoeld in artikel 2 van de Mijnwet 1810, voor een gebied ter grootte van ongeveer 15.300 ha in de gemeenten Aalburg, Berkel-Enschot, Drunen, Heusden, Loon op Zand, Sprang-Capelle, Tilburg, Udenhout en Waalwijk.

Deze aanvraag is ook voorgelegd aan GS en op 10 maart 1988 hebben wij hierop positief gereageerd, mede op basis van advies van de inspecteur-generaal der Mijnen. Bij dit advies was een kaart bijgevoegd, waarop alle van boorwerken te vrijwaren kwetsbare gebieden staan aangegeven.

Op basis hiervan is door BP op 18 maart 1988 een boorvergunning gevraagd bij de gemeente Waalwijk voor de exploratie- en evaluatieboring Waalwijk –B. Voor het verrichten van deze exploratieboring was een “verklaring van geen bezwaar in principe” benodigd van de Planologische Commissie voor Noord-Brabant en een “verklaring van geen bezwaar” van de provincie in het kader van de Wet R.O. (indien art. 19 van toepassing is).

De huidige winningsvergunning is in handen van Northern Petroleum Nederland B.V. en loopt van 17-8-1989 tot 17-8-2024.

Het fraccen (hydraulisch stimuleren) van vijf putten bij het Waalwijkse gasveld heeft plaatsgevonden in de periode 1999-2001. De huidige

Mijnbouwwet, waarin GS een adviesrecht hebben, dateert van eind 2002. In de wetgeving van vóór 2003 (Mijnwet uit 1810) was er geen sprake van een provinciaal adviesrecht. De vergunningverlening voor het inrichten van een mijnbouwwerk lag bij de gemeente, waarbij de provincie een ruimtelijke toets deed.

Wel heeft de provincie in september 2000 een ontheffing gegeven in het kader van de “Provinciale Milieuverordening Noord-Brabant, onderdeel grondwaterbeschermingsgebieden” aan Clyde Petroleum Exploratie voor het uitvoeren van het seismisch onderzoek in de aardgas- en olieconcessie “Waalwijk”.

Het feit dat er in die periode ook is gefract was bij ons niet bekend. Reden hiervan is dat fraccen, ook op dit moment, niet als aparte activiteit in de Nederlandse wetgeving wordt benoemd. Fraccen wordt beschouwd als een onderdeel van de aanleg van een boorgat of, indien het fraccen in een later stadium van het productieproces plaatsvindt, het onderhoud van een boorgat.

Gegevens ingediend in het kader van de aanvraag om een Wabo-milieuvergunning voor de oprichting en het gebruik van het mijnbouwwerk en de instemming met een winningsplan worden ter inzage gelegd. In het winningsplan staat de volgorde van geplande activiteiten, waaronder de te zetten winningsputten. Er staat geen informatie in over de eventueel te gebruiken frac-vloeistoffen, deze informatie staat in het werkprogramma voor de aanleg van een boorgat. Bij fraccen als onderdeel van de aanleg van een boorgat vindt controle op het gebruik van chemicaliën vooraf plaats via het werkprogramma voor de aanleg van het boorgat, dat tenminste vier weken voor aanvang van de boring in het bezit van de inspecteur-generaal der mijnen moet zijn. Het werkprogramma kan, evenals de gegevens ingediend in het kader van de melding onder het Barmm, met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur bij de Minister van Economische Zaken worden opgevraagd.

In het rapport van Witteveen en Bos staat de volgende aanbeveling: "In het kader van het toezicht op het fraccen, vooral als het fraccen plaatsvindt als onderhoud van een productieput, is het aan te bevelen om het fraccen als aparte activiteit te benoemen en in het Mijnbouwbesluit op te nemen dat het ‘frac-programma’ tenminste vier weken voor aanvang van het fraccen bij de inspecteur-generaal der mijnen moet worden ingediend. De inhoud van het frac-programma kan dan in de Mijnbouwregeling nader geregeld worden."

In de Visie voor het benutten van de potenties in de ondergrond is fraccen eveneens niet als aparte activiteit opgenomen, wel zijn in de voor de voorkeursvolgorde van aanvaardbaarheid ultra diepe geothermie (opwekking elektriciteit) en de winning van onconventionele delfstoffen (bv. schaliegas) op een lagere plaats terecht gekomen in vergelijking met respectievelijk geothermie (warmtewinning) en conventionele

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3772851

Datum
24 september 2013

Documentnummer
3772851

n.v.t.

n.v.t.

n.v.t.

—

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk drs. W.G.H.M. Rutten

4/4